

Verslag Buurtgesprek Museumkwartier 18 april 2016

Introductie

In het Haags Historisch Museum vond op maandag 18 april het eerste Buurtgesprek Museumkwartier Den Haag plaats. Bij de bijeenkomst waren vertegenwoordigers van bewonersorganisaties, vertegenwoordigers van de BIZ-zen en enkele bewoners en een ondernemer aanwezig (zie bijlage). Naast Stefan Weijers (gespreksleider) waren als programmahouders Museumkwartier van de stichting Binnenstad aanwezig Madelon Martens (projectleider Museumkwartier gemeente Den Haag) en Marco van Baalen (dir. Haags Historisch Museum). Tevens aanwezig was de heer Arthur van den Noort, communicatie gemeente Den Haag.

Opening door Stefan Wijers

Stefan Weijers heet alle aanwezigen welkom en beschrijft kort het doel van de bijeenkomst: 'denk met ons mee over de versterking van dit gebied als een Museumkwartier'. Uit reacties uit de zaal blijkt dat men het waardeert dat een groep belanghebbenden (bewoners en ondernemers) in deze beginfase zijn uitgenodigd om de ideeën met elkaar te bespreken.

Eerste verkenning meningen/ideeën aanwezigen

Vervolgens wordt gepeild wat de aanwezigen vinden van het huidige gebied. De meeste aanwezigen benadrukken dat men voorzichtig moet zijn met verandering vanwege de historische kracht, de schoonheid en de kwetsbaarheid van het gebied. "Het moet niet één groot horecagebied worden". "Het is een kwetsbaar gebied." Zij uiten hun zorgen over de waarborging van de kwaliteit van leven in het gebied. "Hoe behouden we de quality of life?". "In de plannen moet duidelijk worden wat de targets en limits zijn, bijvoorbeeld qua evenementen, wat is het plafond?". Verder geven een aantal aanwezigen aan het nu te stil te vinden. "Er moeten meer jonge mensen komen, meer beweging, meer reuring, nu is het gebied statisch en saai." Een ondernemer geeft aan: "De stilte is dodelijk, we missen de aansluiting met de binnenstad." Daarentegen is een ander deel van de zaal juist blij met het gebied zoals het nu is: stil & stijlvol (Plein/Denneweg/Noordeinde), Lange Voorhout (klassiek/statig/ aangenaam). "Het is juist prettig om een stil gebied te hebben in de Binnenstad". Een aantal aanwezigen zoomt in op de invulling van het Breuer-gebouw/de Amerikaanse Ambassade en is daar kritisch over. Zij zijn van mening dat de gemeente er geen goed aan doet om "te schuiven met collecties". "Als je onderscheidend wil zijn moet je wat met de Amerikaanse Ambassade: niet schuiven met collecties, Escher leent zich niet voor nieuw elan. Dit idee kreeg bijval van een aantal andere aanwezigen. Suggesties uit de zaal: samenwerking MOMA, kostuummuseum of filmmuseum.

Presentaties Madelon Martens en Marco van Balen (Stichting Binnenstad)

Na de kennismakingsronde en een eerste verkenning van de ideeën onder de aanwezigen, volgen de presentaties van Madelon Martens (MM) en Marco van Baalen (MvB) (programmahouders Museumkwartier).

Madelon Martens benadrukt de schoonheid en cultuurhistorische waarde van de Historische Kern en zet de bestaande opgaven uit het Binnenstadsplan 2010-2020 uiteen en licht de nieuwe ambitie toe namelijk de komst van een Museumkwartier. Zij geeft aan dat de identificatie van dit gebied als een Museumkwartier

extra bezoekers en daarmee extra werkgelegenheid genereert. De renovatie van het Binnenhof in 2020, het vrijkomende gemeentelijk vastgoed en het groeiende internationale cultuurtoerisme creëert een momentum voor deze nieuwe ambitie. MM benadrukt dat de gemeente nog geen plan van aanpak heeft voor de ontwikkeling van een Museumkwartier. Daarom is er juist in dit Buurtgesprek alle gelegenheid om ideeën, wensen en meningen aan te geven die bij de beleidsvorming betrokken kunnen worden. Het doel is om de kennis, kunde en de creativiteit van de stad te benutten. MM geeft aan dat niet alle ideeën zullen worden betrokken in de uiteindelijke plannen. De gemeente zal hierbij haar keuzes toelichten.

Marco van Baalen begint zijn presentatie door aan te geven dat hij programmahouder namens de private en culturele sector is, maar als directeur van het Haags Historisch Museum tevens belanghebbende. MvB benadrukt de culturele rijkheid van de historische kern (Koninklijke Schouwburg, Kunstacademie, Pulchri, Diligentia, etc.). Hij benadrukt dat dit gebied zich daarom goed leent voor identificatie als een Museumkwartier. MvB beschrijft verder de 7 musea die onderdeel zijn van het Museumkwartier (Haags Historisch Museum, Galerij Prins Willem V, Museum de Gevangenenpoort, Museum Bredius, Meermanno, Mauritshuis en Escher in het Paleis). Tot slot benadrukt MvB de rol van een Museumkwartier voor: de culturele waarde van de stad, gebiedsontwikkeling in de binnenstad, economie en werkgelegenheid en het verbinden van kerngebieden.

Vragen en opmerkingen na de presentaties

Na de presentaties volgen er vragen van de aanwezigen. Veel daarvan hebben betrekking op de kwaliteit van de evenementen, musea en horeca in de historische kern.

Mikken op de high end verblijfstoerist

Aanwezigen maken zich zorgen over hoe een scenario als bij het Museumplein in Amsterdam voorkomen kan worden. Agnès Philipse vraagt zich af hoe een situatie als in Amsterdam te voorkomen? MM geeft aan dat er overleg plaatsvindt met de G4 (de 4 grote steden) en dat Den Haag ook lering trekt uit de aanpak van Amsterdam.

Rita van Hasselt stelt dat de gemeente mikt op evenementen en dagjesmensen. Dagjesmensen besteden volgens haar weinig en leveren relatief veel schade op. Ook luistert het volgens haar heel nauw wat voor soort evenement je organiseert. Theo Heere vult aan dat voorkomen moet worden dat er een "hela-hola" omgeving ontstaat. Reacties uit de zaal: De gemeente moet juist mikken op de (high end) verblijfstoerist, de weekendgast/citytripper die ook komt voor theater, cultuur, topwinkels en goed eten. Die komen niet voor een evenement maar wél voor een toptentoonstelling/topcollectie (denk aan recent Jeroen Bosch in 's-Hertogenbosch, dáár komen mensen op af). Er moet geen situatie ontstaan zoals op het Museumplein in Amsterdam. Het Museumkwartier Den Haag heeft hoogwaardige bezoekers nodig zijn om het duffe karakter weg te nemen. MM reageert op de vragen en opmerkingen en geeft aan dat gezocht wordt naar evenementen die hier passen, geen pretparken.

Amerikaanse ambassade

Met name bij een viertal bewoners (van wie drie zich hebben verenigd in een projectgroep voor het MOMA) gaan stemmen op voor de vestiging van een internationaal topmuseum in het gebouw van Breuer (geen Escher) en zeker geen combinatie museum/hotel (zwakgebod, hotels staan nu al leeg). "Wij willen het beste

voor de stad! "Den Haag loopt al achter met aansprekende tentoonstellingen." Theo Heere: "Zo wordt het een 2x niks oplossing: een klein hotel en een klein museum. En het gebouw wordt voor eeuwig verpest." Tot slot vult Theo Heere aan dat 2 miljoen meer of minder geen probleem moet zijn, het moet gaan om een toekomstbestendige invulling. Emile Gassler geeft aan dat er een projectgroep is opgericht om het MOMA (Museum of Modern Art / New York) in het Breuer gebouw te krijgen. Link: Amerikaanse architect, Amerikaanse ambassade, Manhattan. De heer Heere merkt op dat een museum dat zelfstandig veel bezoekers kan trekken (bijv. 400.000) ook doorgerekend moet worden. Zelfs het sponsormodel is Amerikaans. "Er is een krachtig protest uit de buurt te verwachten wanneer er in de ambassade een hotel/museum komt."

Proces

MM legt uit dat er 12 januari jl. een collegebesluit is genomen en dat, op basis van de economische impact voor de stad (300 fte en €20,8 mln jaarlijks) de voorkeur is uitgesproken voor een combinatie museum/hotel en dat die variant op dit moment verder wordt uitgewerkt (functioneel, financieel en wijze van aanbesteden). Enkele aanwezigen (onder wie de MOMA initiatiefnemers) reageren kritisch op het proces en het feit dat zij niet vooraf betrokken zijn in de voorbereiding van dit collegebesluit. Dit geeft het gevoel dat alles al besloten is en past bij de tendens waarin beslissingen worden genomen voordat inspraak plaatsvindt ("nepdemocratie!" en "waarom zijn we dan hier?").

Men vindt het positief dat de gemeente nu over het Museumkwartier gaat praten met de buurt en betrokkenen, maar uiteindelijk gaat het om wat er echt gaat gebeuren: de concrete plannen. Men begrijpt dat er nog geen concrete plannen voor het Museumkwartier liggen, maar dat maakt praten wel lastig. MM geeft aan dat in dit stadium juist het inventariseren van wensen, ideeën en meningen belangrijk is om vervolgens tot een plan van aanpak te komen. Daarbij gaat het juist niet om de programmering van het vastgoed (Breuer-gebouw) maar om de versterking van het sfeergebied.

Collectie Escher

Ella van Schaik vraagt wie eigenaar is van de collectie Escher. MM stelt dat de collectie eigendom is van de gemeente. MvB geeft even later aan dat de collectie particulier eigendom is. Noot: MM heeft dit na het buurtgesprek uitgezocht en de collectie is eigendom van de gemeente, het gemeentemuseum beheert de collectie.

Hotelbedden

Vervolgens wordt gevraagd hoeveel hotelbedden de gemeente nu te kort komt? MM antwoordt dat er geen tekort is maar op basis van onderzoek wel (markt)ruimte voor 1000 extra bedden in Den Haag.

Brainstormsessie

Na de vragen en opmerkingen gaan de aanwezigen in kleine groepjes aan de slag met de vragen wat is er goed aan het gebied, welke opgaven zijn er en welke aanvullingen/verbeteringen zijn nodig. Uit deze brainstormsessie kwamen de volgende thema's en waarderingen naar voren:

Over het gebied

- Het Museumkwartier moet niet statig zijn, maar bruisend.
- Laat de gebieden die er omheen liggen meeprofiten
- Goed nadenken over bronpunten en logistiek (parkeren auto's en bussen)
- Een hoogwaardig Museumkwartier vergroot het DNA van de historische kern
- Er moet een visieplan of marketingplan komen, inclusief een naam
- Een boulevard is een optie (merendeel aanwezigen zien dit niet zitten)

Over de doelgroep

- Richten op de high end bezoekers (cultuurtoerist)
- Jonge mensen zijn ook belangrijk in verband met reuring

Over musea

- Het clusteren van musea is positief
- Er moet een top museum bij van internationale allure
- Museum in oude pand Hoge Raad is een mogelijkheid
- Moderne kunst (foto videoartmuseum, MOMA en/of aansluiten bij de Academie)

Over horeca

- Beperkte toevoeging, maar dan wel hoog niveauhoreca (geen McDonalds of Subways)
- Voorbeeld: de klasse brasserie (à la Double Tree Amsterdam)
- Of een Grand Café in de Ambassade

Over evenementen

- Statig en bruisende invulling
- High end evenementen (GEEN Beachvolleybal of kermis! Geeft veel overlast bewoners en schade openbare ruimte)
- Let op: Cultuur is niet alleen beeldende kunst, ook muziek, toneel etc...

Diversen

- Multimuseum toegangskaart is een goed idee
- Parkeerbeleid herzien. Zondag gratis parkeren voor cultuurtoerist? (Zondag voldoende plek)
- Schrijf een prijsvraag uit voor goede naam ipv Museumkwartier
- Psychologische barrière tussen parkeergarage Malieveld en de Historische Kern moet worden weggenomen, suggestie: elektrische hop on hop off bus.

Kritische noot:

- Belangrijk dat er keuzes worden gemaakt, evenementen en kwaliteitstoeristen gaan niet samen.
- Wat is de balans bewonersfunctie versus bezoekersfunctie?
- Fantastisch gebied, laten we er zuinig op zijn
- De Historische Kern is nu al prachtig, gooi het kind niet met het badwater weg.
- Voorkom een situatie zoals in Amsterdam: er is een plafond aan toeristisch bezoek
- Let op dat er geen wildgroei ambulante handel ontstaat (niet iedere dag markt)

Evaluatie

Na de brainstormsessie vraagt Stefan Wijers de aanwezigen hoe zij dit Buurtgesprek ervaren hebben. Gerard Waaijer geeft aan het een prima bijeenkomst te hebben gevonden en dat "iedereen zich heeft kunnen uiten". Ella van Schaik wijst op de eenheid in de zaal: "geweldig, we zijn het allen eens". Theo Heere toont zich kritischer: "neem mee naar het college dat wij denken dat we hier voor spek en bonen zitten". Tosca Winters stelt dat de aanwezigen "het niet helemaal met elkaar eens waren". Zij is benieuwd naar de doorrekening van de scenario's en wil graag cijfers zien. Ook geeft zij aan de dialoog met de buurt er graag in te houden. Rita van Hasselt geeft aan de gemengde opzet van bewoners en ondernemers als prettig te hebben ervaren. De informele opzet (voornamen) en de prettige losheid (schrijven op het tafelkleed) werkte goed.

Afspraken en vervolg

Tot slot zet MM uiteen hoe het proces nu verder verloopt. MM geeft aan dat er een verslag zal worden gemaakt van de bijeenkomst dat zal worden toegezonden aan alle aanwezigen. Verder vinden in april/mei nog Buurtgesprekken plaats met vertegenwoordigers van culturele en religieuze instellingen, ambassades en zakelijke dienstverleners. Het is de bedoeling om in juni voor alle groepen een plenaire bijeenkomst te organiseren waarin de gemeente uiteenzet welke opgehaalde ideeën betrokken worden bij de verdere ontwikkeling van het Museumkwartier. De aanwezigen krijgen daarvoor een uitnodiging.

Bijlage:**Aanwezigen 18 april 2016**

Voorzitter van de Bewonersorganisatie Hofkwartier	Tosca Winters
BIZ Hofkwartier	Jan van Eijk
BIZ Buurtschap Centrum 2005 / Denneweg	Igor Kuijer
Bewoners Nieuwe Schoolstraat/Louis Couperusplein	Agnès Philipse
Bewonersvereniging Buurtschap 2005	Theo Heere
Bewoner Hooigracht	Ella van Schaik
Eigenaren Vereniging Binnenstad Den Haag	Alyssa Kraag
BIZ Buurtschap Centrum 2005	Clara Tabingh Suermondt
Bewoners Nieuwe Uitleg	Yolanda Daverveldt
Stichting Bewoners Binnenstad	Rita van Hasselt
Winkelstraat manager en vertegenwoordiger BIZ Herengracht/Haagse Entree	Carien van den Hoek
Bewoners Nieuwe Uitleg	Gerard Waaijer
Bewoner Nieuwe Uitleg / Moma Initiatief	Wilmar Hartman
Bewoner Lange Vijverberg / Moma Initiatief	Ankie Gassler - Methorst
Bewoner Lange Vijverberg / Moma Initiatief	Emile Gassler